

> Retouradres Postbus 15, 2700 AA Zoetermeer

Prof. dr. R.M. Letchert
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Postadres

Postbus 15
2700 AA Zoetermeer

Telefoon 14 079

www.newtownalliantie.nl

Datum

17 december 2025

Onderwerp: Kansen in de New Towns

Geachte mevrouw Letschert,

New Towns zoals Helmond, Zoetermeer en Almere zijn gebouwd in de vorige periode dat er grote woningnood was, 50-60 jaar geleden. De *New Towns* zijn sindsdien uitgegroeid tot volwaardige steden. Hoewel ze onderling verschillen hebben ze veel dezelfde opgaven en daarom hebben 7 New Town gemeenten zich verenigd in de New Town Alliantie: Almere, Capelle aan den IJssel, Helmond, Nieuwegein, Nissewaard, Purmerend en Zoetermeer.

De New Towns hebben de potentie om als sterke leefsteden bij te dragen aan de grote vraagstukken van nu. Wij willen met het nieuwe kabinet aan de slag met een innovatieve aanpak in de New Towns om niet alleen een huis, maar een thuis te bieden aan onze inwoners. De ruimte en schaal van de New Towns maken het mogelijk om antwoorden te vinden op de opgaven van nu: woningtekort, energietransitie, eenzaamheid en gezondheid. Dit vraagt echter wel om een gezamenlijke aanpak. Om dit te verzilveren is een gezamenlijke integrale aanpak nodig op het gebied van Kansen voor onze jeugd, Bestaanszekerheid en Goed wonen.

New Towns functioneren anders dan organisch gegroeide steden. Zo kennen ze na 50-60 jaar een enorme vernieuwingsopgave ineens: scholen, bruggen, woningen zijn allemaal tegelijk aan renovatie toe. Er is sprake van een versnelde achteruitgang van de woonkwaliteit, sociale cohesie, bestaanszekerheid en ontwikkelmogelijkheden voor jongeren. De instroom van kwetsbare bewoners concentreert zich steeds meer in specifieke wijken en buurten.

De New Town-gemeenten en partners zetten zich in, maar de uitdagingen overstijgen onze mogelijkheden en vragen om een gezamenlijke aanpak met het Rijk. Slechts een paar wijken kwalificeren al voor het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV), terwijl we grote gebieden snel zien verslechteren zo blijkt ook uit het verkenningrapport [Zorgen voor New Towns](#). Nu ingrijpen voorkomt straks repareren.

Zo willen wij met het nieuwe kabinet aan de slag met een innovatieve aanpak in de New Towns:

► **Voortvarend aan de slag met een innovatieve New Town-aanpak**

Innovatie en daadkracht zit in het DNA van de New Towns. Er is letterlijk en figuurlijk ruimte voor groei en verbetering. De New Towns werken samen met maatschappelijke partners uit onder andere het sociale domein, woningbouwcorporaties en scholen in integrale programma's. Denk daarbij aan de ontwikkeling van innovatieve woonvormen, voortvarende verduurzamingsprogramma's in wijken met grote energiearmoede, en vooroplopen met een (preventie)aanpak die kansen geeft aan jongeren en de jeugdzorg betaalbaarheid houdt. De New Towns laten op dit moment hun interventies doorrekenen op

maatschappelijke impact. Veranker daarom een integrale en langjarige New Town-aanpak in het Rijksinstrumentarium om de kansen te benutten én nog grotere uitdagingen voor te blijven.

► **Huis én thuis voor 1 miljoen mensen**

In de komende jaren bouwen de 7 alliantiegemeenten 110.000 nieuwe woningen en benutten ze de kansen van splitsen en optoppen. Dat is ook essentieel voor differentiatie van het woonaanbod en balans in de (bestaande wijken van de) New Towns. Met meer differentiatie neemt de leefbaarheid, het draagvlak voor voorzieningen en de bestaanszekerheid toe. Laat daarom de Rijksinzet voor volkshuisvesting en woningbouw bijdragen aan het differentieren van het woonaanbod en het verbeteren van de leefbaarheid in de New Towns. Pak daarbij de naoorlogse wijken en de New Towns gelijktijdig aan.

► **Leren van New Towns bij grootschalige woningbouw**

Als New Town Alliantie delen we kennis, ervaringen en interventies– gericht op wat wérkt. En de lessen die we nú leren, zijn breder toepasbaar. Benut de ervaringen uit de New Towns voor de ontwikkeling van nieuwe grootschalige woningbouwlocaties en innovatieve woonvormen.

Tot slot

Wij vragen u om de New Towns nadrukkelijk te betrekken in de onderhandelingen en het formatieproces. De geschiedenis laat zien dat samenwerking tussen het Rijk en gemeenten grote impact kan hebben. De New Towns zélf zijn daar het levende bewijs van. Wij gaan graag samen aan de slag met het vervolg. Om leefsteden te zijn én te blijven, waar mensen zich thuis voelen en kunnen groeien.

Met vriendelijke groet,

M.J. (Michel) Bezuijen
Burgemeester van Zoetermeer en voorzitter van de New Town Alliantie

Mede namens:

W.H.J.M. (Hein) van der Loo, burgemeester van Almere
J. (Joost) Manusama, burgemeester van Capelle aan den IJssel
S.C.C.M. (Sjoerd) Potters, burgemeester van Helmond
M.J.Th.G. (Marijke) van Beukering, burgemeester van Nieuwegein
C.H.J. (Cor) Lamers, waarnemend burgemeester van Nissewaard
E. (Ellen) van Selm, burgemeester van Purmerend

Gemeente Almere

gemeente **Capelle**
aan den IJssel

Gemeente Helmond

Nieuwegein

GEMEENTE
NISSEWAARD

gemeente
Zoetermeer